

Controle op door departementen verstrekte subsidies

Aan: de Ministers
Van: de Staatssecretaris van Economische Zaken
Kenmerk: 774/8539 HADBF/BS
Datum: 5 november 1974

Voor de goede orde breng ik nog onder Uw aandacht, dat in de vergadering van de Raad van Ministers van 18 oktober 1974 met betrekking tot bovenvermeld onderwerp de navolgende gedragslijn is aanvaard:

"Een departement pleegt overleg met de Algemene Rekenkamer en de Centrale Accountantsdienst (om praktische overwegingen ware hiervoor in eerste instantie contact te nemen met de C.A.D.) omtrent:

1. eventuele wijzigingen aan te brengen in subsidieregelingen, in het bijzonder diè regelingen, welke thans een accountantsverklaring of de inschakeling van een registeraccountant voorschrijven;
2. de voor nieuwe subsidies te stellen voorwaarden wat betreft het door de gesubsidieerde overleggen van verklaringen, rapporten of andere stukken van accountants;
3. de uitvoering van subsidieregelingen voor groepen van instellingen, voor zover deze regelingen meebrengen dat het hoofd van het departement bepaalt in welke gevallen een registeraccountant moet worden ingeschakeld en in welke gevallen met de gegevens van een accountant-administratieconsulent kan worden volstaan".

Kortheidshalve moge ik voor wat de toelichting betreft verwijzen naar de U op 4 oktober 1974 onder nr. 774/7780 HADBF/BS ter zake aangeboden Ministerraadstukken.

De Staatssecretaris van Economische Zaken

Bijlage bij brief over Controle op door departementen verstrekte subsidies

Aan: de Minister-President
Van: de Staatssecretaris van Economische Zaken
Kenmerk: 774/7780 HADBF/BS
Datum: 4 oktober 1974

In overleg met de Minister van Financiën doe ik U hierbij een nota toekomen inzake de controle op door departementen verstrekte subsidies. Dit onderwerp is actueel geworden bij de parlementaire behandeling van het ontwerp van Wet op de accountants-administratieconsulenten in juni 1972. Van de zijde van het parlement is er toen bij mijn ambtsvoorganger sterk op aangedrongen bij de bewindslieden van de subsidieverstrekkende departementen te bepleiten, dat alleen dan controle door een registeraccountant wordt voorgeschreven indien dit strikt noodzakelijk wordt geacht.

Dit verzoek vloeide niet alleen voort uit een zekere beduchtheid in het parlement, dat de overheid zelf in onvoldoende mate gebruik zou gaan maken van accountants-administratieconsulenten, maar tevens uit de vrees dat de gesubsidieerde instellingen hogere kosten moeten maken dan nodig is.

Gevolg gevend aan dit verzoek uit het parlement heeft mijn ambtsvoorganger, na overleg met de Minister van Financiën en de Algemene Rekenkamer in een brief d.d. 14 februari 1973 aan de bewindslieden van alle departementen bepleit, dat over de wijze van controle overleg zou worden gepleegd met de Centrale Accountantsdienst van het Ministerie van Financiën en met de Algemene Rekenkamer. Bedoeld overleg is inmiddels praktisch afgerond en heeft geleid tot de bevindingen, neergelegd in paragraaf 2 van bijgaande nota. Aangezien, zoals aldaar ook is uiteengezet, het niet doenlijk is gebleken algemeen geldende normen op te stellen met betrekking tot de inschakeling van deskundigen bij de controle van subsidies en anderszijds een uniforme handelwijze voor gelijksoortige gevallen zeer wenselijk wordt geacht, is in het slot van de nota een voorstel tot een gedragslijn geformuleerd, er op neerkomend dat de departementen in de omschreven gevallen overleg plegen met de C.A.D. en de Algemene Rekenkamer.

Ik moge U verzoeken dit voorstel in de Raad van Ministers aan de orde te stellen.

Spoedshalve wordt een exemplaar van deze brief met nota rechtstreeks aan de Ministers en Staatssecretarissen toegezonden.

De Staatssecretaris van Economische Zaken

Nota inzake de controle op door departementen verstrekte subsidies.

Datum: 1 oktober 1974

Inleiding.

Tijdens de behandeling van het ontwerp van Wet op de accountants-administratieconsulenten in de Tweede Kamer in juni 1972 hebben bijna alle fracties de wijze van controle op door de departementen verstrekte subsidies ter sprake gebracht. Aan de toenmalige Staatssecretaris van Economische Zaken, die het genoemde wetsontwerp verdedigde, werd met name en met nadruk gevraagd er bij de subsidie verlenende departementen op aan te dringen, dat alleen dan de inschakeling van een registeraccountant wordt voorgeschreven wanneer dit strikt noodzakelijk moet worden geacht. De Kamer gaf hierbij uiting aan een zekere beduchtheid dat de overheid in onvoldoende mate gebruik zou gaan maken van de deskundigen als in het wetsontwerp bedoeld.

Ook de Vaste Commissie voor de Rijksuitgaven liet zich in een brief aan de Voorzitter van de bijzondere commissie, belast met het onderhavige wetsontwerp, in dezelfde geest uit. In deze brief liet de Commissie als haar mening weten, dat het voor een goede financiële controle niet altijd noodzakelijk is een verklaring van juistheid te vragen, zodat de inschakeling van een registeraccountant niet altijd nodig is. Voorts werd er door de commissie op gewezen, dat bijna altijd ook de kosten van de controle op subsidies subsidiabel zijn, zodat de wijze waarop deze controle wordt verricht, ook gevolgen heeft voor de schatkist.

Tenslotte heeft ook de Eerste Kamer zich in dezelfde zin over dit onderwerp uitgesproken.

Onderzoek naar de wijze van controle.

Ter voldoening aan het verzoek van het parlement heeft de toenmalige Staatssecretaris van Economische Zaken, na overleg met de Centrale Accountantsdienst van het Ministerie van Financiën en met de Algemene Rekenkamer, zich met een brief d.d. 14 februari 1973 tot de bewindslieden van alle departementen gewend. In deze brief werd bepleit dat door de departementen, in overleg met de Centrale Accountantsdienst en de Algemene Rekenkamer, zou worden nagegaan voor welke categorieën subsidies de controle door een registeraccountant strikt nodig is en in welke gevallen ook een accountant-administratieconsulent zou kunnen worden ingeschakeld.

Het bedoelde overleg, waarbij de Centrale Accountantsdienst en de Algemene Rekenkamer een coördinerende en activerende rol hebben gespeeld, is inmiddels praktisch afgerond. De bevindingen hiervan kunnen als volgt worden samengevat:

- a. *Subsidies, waarbij voor de beoordeling van de financiële verantwoording tot dusver gebruik werd gemaakt van een verklaring van getrouwheid, afgegeven door een niet-registeraccountant.*

Met het in werking treden van de Wet op de accountants-administratieconsulenten per 1 maart 1974 is tevens een wijziging van art. 57 van de Wet op de Registeraccountants van kracht geworden, waarmee de bevoegdheid tot het afgeven van verklaringen van getrouwheid, behoudens enkele uitzonderingen, is voorbehouden aan registeraccountants en daarmee bij de Wet gelijkgesteld.

Onderzocht is dan ook voor welke subsidies voortaan kan worden volstaan met de stukken, opgesteld door de thans fungerende niet-registeraccountants, zonder bijvoeging van een verklaring van getrouwheid. Het resultaat van het overleg is geweest dat - afgezien van enkele categorieën van subsidies bij het departement van C.R.M., waaromtrent het overleg nog niet is geëindigd - in de gevallen waarin tot nu toe bij de verantwoording een verklaring werd gevoegd van een niet-registeraccountant, in het vervolg zal kunnen worden volstaan met de door hem opgestelde, niet van een verklaring voorziene, stukken. Uiteraard zal t.z.t. de eis moeten worden gesteld dat de betrokken niet-registeraccountant als accountant-administratieconsulent is ingeschreven. Dit kan echter eerst geschieden nadat de selectie heeft plaatsgehadt van degenen die zich in het kader van de in de Wet op de Accountantsadministratieconsulenten voorziene overgangsregeling hebben aangemeld.

Het vorenstaande impliceert dat, indien de subsidievoorwaarden in de gevallen als bovenbedoeld overlegging van een accountantsverklaring bij de financiële rekening en verantwoording van de gesubsidieerde instellingen verlangen, deze voorwaarden moeten worden herzien.

Door de Minister van Financiën is aan de departementen, die thans gebruik maken van stukken van een niet-registeraccountant, inmiddels het resultaat van het gevoerde overleg medegedeeld.

b. Subsidies, waarbij in de voorwaarden als eis is gesteld dat bij de jaarrekening een verklaring van een registeraccountant moet worden gevoegd.

Met name wanneer de subsidievoorwaarden betrekking hebben op meerdere instellingen (veelal een groep van gelijksoortige instellingen) deed zich de vraag voor of de eis van overlegging van een verklaring van een registeraccountant niet dient te worden afgezwakt door de mogelijkheid te openen om voor bepaalde instellingen (b.v. in verband met de grootte van het subsidie) te volstaan met overlegging van stukken van een accountant-administratieconsulent. Gebleken is, dat deze vraag voor verscheidene subsidieregelingen bevestigend kan worden beantwoord. De nodige aanpassing van subsidievoorwaarden behoeft echter niet terstond te geschieden, daar de mogelijkheid tot eventuele inschakeling van een accountant-administratieconsulent pas zinvol is nadat op grond van de overgangsregeling van de wet inschrijvingen als accountants-administratieconsulent hebben plaats gehad. De eerste inschrijvingen worden einde 1974 verwacht.

c. Verder te volgen procedure.

De bemoeienis van de Algemene Rekenkamer en de Centrale Accountantsdienst heeft voorts tot de conclusie geleid dat het niet doenlijk is om met betrekking tot de inschakeling van deskundigen bij de controle van subsidies algemeen geldende normen op te stellen, die voldoende concreet zijn om voor de zich in de praktijk voordoende gevallen als regel tot een beslissing te kunnen komen. De oorzaak hiervan is vooral gelegen in de grote diversiteit in de aard en de grootte van de subsidies en in de aard en omvang van de gesubsidieerde instellingen (verschillen in bestedings- en inkomstenpatroon, in administratieve organisatie e.d.).

Ten einde een zoveel mogelijk uniforme handelwijze voor gelijksoortige gevallen ook in de toekomst te verzekeren zomede om een optimale inschakeling van accountants-administratieconsulenten door de overheid te bevorderen, komt het gewenst voor, dat omtrent de door de departementen te volgen gedragslijn een beslissing door de Raad van Ministers wordt genomen.

Na overleg met de Minister van Financiën is gebleken, dat deze gedragslijn - ook naar het oordeel van de Algemene Rekenkamer - het meest doelmatig als volgt kan worden geformuleerd.

Voorstel:

Een departement pleegt overleg met de Algemene Rekenkamer en de Centrale Accountantsdienst (om praktische overwegingen ware hiervoor in eerste instantie contact te nemen met de C.A.D.) omtrent:

1. eventuele wijzigingen aan te brengen in subsidieregelingen, in het bijzonder die regelingen, welke thans een accountantsverklaring of de inschakeling van een registeraccountant voorschrijven;
2. de voor nieuwe subsidies te stellen voorwaarden wat betreft het door de gesubsidieerde overleggen van verklaringen, rapporten of andere stukken van accountants;
3. de uitvoering van subsidieregelingen voor groepen van instellingen, voor zover deze regelingen meebrengen dat het hoofd van het departement bepaalt in welke gevallen een registeraccountant moet worden ingeschakeld en in welke gevallen met de gegevens van een accountant-administratieconsulent kan worden volstaan.